לא נצרכא. להאי עדות דר' עקיבא דמדרבנן אלא לסוגית שיירי מנחה: **דאלו מדאורייתא הלריך נלרי.** דומיא דקטורת שנכנס לחיירי בה קרא כלי מלרפו ושאינו לריך לכלי כגון שיירי מנחה שהן מלילת כהן אין הכלי מלרפן: **מאי לילא נמימר.** הרי לריכין לכלי: **קרטבלא.** עור שלוק: **ופליגא דא דר' חנין.** דאמר לעיל לירוף דאורייתא מדר' חייא בר אבא: **מחוסר כפורים כשר למרומה ופסול לקדש.** ביממות יליפינן לה מקרבי נפרק הערל (דף עד:): **שלישי שפסול במרומה.** כדנפקא לן ק"ו במסכת סוטה (דף כט.[ם]) ומה טבול יום שמותר במעשר מסור במרומה שי שפסול במעשר מינו דין שיעשה שלישי במרומה וכיון דשלישי פסול לתרומה דין הוא שיעשה רביעי בקודש: **אינו דין שיעשה רביעי לקדש.** ומ"מ דיו לבא מן הדין להיות כמדון מ"ב ק"ו לא נלרך שהרי למדנו שלישי לקדש מן התורה והיכא דמיפרך ק"ו לא אמרינן דיו לבא מן הדין להיות כמדון כדאמרינן בנזיר קמא (דף נה.) ולמ"ד נמי אמרינן דיו הני מעלות דרבנן ניהו ולאו לחורייתא. והאי דנקט ולמדנו שלישי לקדש מלמת בעלמא היא דאמשמעינן דשלישי לקדש מן התורה הוא: **מי לא עסקינן כו'.** מי לא משמע (כו') נמי מהאי קרא: **דגגע בזבי.** דהא משכחן לחיקרי שני טמא דכתיב כל אשר במותו יטמא[ו] וה"ל כללי לרבות ומה שבמותו שני וקרי ליה טמא וקאמר רחמנא והשבר אשר יגע בכל טמא (ג) בזבי וה"ל שלישי לא יאכל והאי קרא בשבר שלמים כתיב: **בחיבורין שנו.** מתניתין דקתני יד מטמאה את חבירתה לקדש כגון שבעוד שהיד הטמאה נוגעת בטהורה היתה טהורה נוגעת בקדש לגזור דגזור דלמא אתי למינגע טמאה בקדש וה"מ (ג) פסול לקמן דלפסול למעלה בעלמא היא: **אלא אי אמרת בחיבורין אין וכו' מאי רבותא.** ומי משום תרומה לא מחית להו רבותא אלא אפי' בחולין נמי קאמר לא שנו אלא שנגעו בשני טמאים אבל נגעו בשלישי טמא לא מחית להו רבותא: **אחד ידו ואחד יד חברו לפסול.** להוליל ומטמא יד חברו דיו לא נלרי לקיש לאמר דוקא ידו מוקי לה לקיש משום דמיכלופי יד טהורה דיד טמאה לפיכך כי היכי דידו טמאה מטמאה קדש דשניה היא לא טמא שנגעו בשני טמאים אלא בשלישי טמא ומשנתנו מעלה מדרבנן וכבר פירשנוהו בפסחים בפ' הראשון: מעלה שביעית הרביעי בקודש פסול והשלישי בתרומה פי' טמא מת הוא אבי הטומאה וטומאתו ז' דכתיב וכל אשר יגע בו על פני השדה בחלל חרב או במת או בעצם אדם או בקבר ישמא שבעת ימים והנוגע בו שמא טומאת ערב שנאמר וכל אשר יגע בו הטמא ישמא והנפש הנוגעת תטמא עד הערב. עוד קדשים הנוגעים בטמא השני שהוא טמא טומאת ערב נטמאו שנאמר והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל נמצא שלישי לקדש טמא מן התורה כמו שפירשנו. ורבינו מק"ו כדתניא מניין לרביעי בקדש שפסול ודין הוא ומה מחוסר כפורים שמותר בתרומה שנא' ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא. ותנן נמי העריב שמשו אוכל בתרומה פסול הוא זה המחוסר כפורים בקדשים כדתנן הביא כפרתו אוכל (בתרומה) [בקדשים] וכתיב וכפר עליה הכהן וטהרה מכלל שעד שלא הביאה כפרתה

לא נצרכא אלא לשירי מנחה דאורייתא [ס]א צריך לכלי הכלי מצרפו שא"צ לכלי אין כלי מצרפו ואתו רבנן וגזרו דאע"ג דאינו צריך לכלי כלי מצרפו תינח סלת קטורת ולבונה מאי איכא למימר אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה כגון שצברן על גבי קרטבלא דאורייתא יש לו תוך מצרף אין לו תוך אינו מצרף [ב]ואתו רבנן ותיקנו דאע"ג דאין לו תוך מצרף ופליגא דר' חנין אדר' חייא בר אבא [ג]דא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן [ד]מעדותו של רבי עקיבא נשנית משנה זו: [ה]הרביעי בקדש פסול: תניא א"ר יוסי [ו]מנין לרביעי בקדש שהוא פסול ודין הוא [ז]ומה מחוסר כפורים שמותר בתרומה פסול בקדש שלישי שפסול בתרומה אינו דין שיעשה רביעי לקדש ולמדנו שלישי לקדש מן התורה ורביעי בק"ו שלישי לקדש מן התורה [ח]מנין דכתיב [ט]והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל מי לא עסקינן דנגע בשני וקאמר רחמנא לא יאכל רביעי מקל וחומר הא דאמרן: [י]ובתרומה אם נטמאת כו': אמר רב שיזבי בחיבורין שנו אבל שלא בחיבורין לא איתיביה אביי יד נגובה מטמא חבירתה לטמא לקדש אבל לא לתרומה דברי רבי ר' יוסי ברבי יהודה אומר [יא]לפסול אבל לא לטמא אי אמרת בשלמא שלא בחיבורין היינו רבותיה דנגובה אלא אי אמרת בחיבורין אין שלא בחיבורין לא מאי רבותא דנגובה [יב]א] איתמר [יג]נמי אמר ריש לקיש לא שנו אלא ידו אבל

[ס] צריך לכלי הכלי מצרפו שא"צ לכלי אין כלי מצרפו ואתו רבנן וגזרו דאע"ג דאינו צריך לכלי כלי מצרפו תינח סלת קטורת ולבונה מאי איכא למימר אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה כגון שצברן על גבי קרטבלא דאורייתא יש לו תוך מצרף אין לו תוך אינו מצרף [ב]ואתו רבנן ותיקנו דאע"ג דאין לו תוך מצרף ופליגא דר' חנין אדר' חייא בר אבא [ג]דא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן [ד]מעדותו של רבי עקיבא נשנית משנה זו: [ה]הרביעי בקדש פסול: תניא א"ר יוסי [ו]מנין לרביעי בקדש שהוא פסול ודין הוא [ז]ומה מחוסר כפורים שמותר בתרומה פסול בקדש שלישי שפסול בתרומה אינו דין שיעשה רביעי לקדש ולמדנו שלישי לקדש מן התורה ורביעי בק"ו שלישי לקדש מן התורה [ח]מנין דכתיב [ט]והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל מי לא עסקינן דנגע בשני וקאמר רחמנא לא יאכל רביעי מקל וחומר הא דאמרן: [י]ובתרומה אם נטמאת כו': אמר רב שיזבי בחיבורין שנו אבל שלא בחיבורין לא איתיביה אביי יד נגובה מטמא חבירתה לטמא לקדש אבל לא לתרומה דברי רבי ר' יוסי ברבי יהודה אומר [יא]לפסול אבל לא לטמא אי אמרת בשלמא שלא בחיבורין היינו רבותיה דנגובה אלא אי אמרת בחיבורין אין שלא בחיבורין לא מאי רבותא דנגובה [יב]א] איתמר [יג]נמי אמר ריש לקיש לא שנו אלא ידו אבל

מטמאת מדרבנן לחינו קודם מלא חול כדמוכח בהתכלת (מנחות דף נב. וש"ם) אחין מועלין בחפר פרה וקתני הוסיף כ"ע דמשמע להו לדרבנן כמו ריש"ג כדלייק הכא והשתא מתוקמא דרשה דמיתי בכולי הש"ס והכשר לרבות עליה ובזובה כר"י דפרק המנחות והנסכים (שם דף קג: ושם) דלמ' לרבנן הא משמע לך בשר בשר שחיטה יש לה פדיון ומיהו יכילנא לפוקומי כרבנן ובהוקדש בכלי וכדמוקמינן לה בפסחי אך מיהא לחנות דלא קאי רק אלבונה ולא מעלים וכן בריש המנחות והנסכים פי' בשר הר"י דעיקר קרא לא קאי רק אלבונה אבל מעלים לא הוי רק מסתברא בעלמא והשתא הלרכתי ולא שייך הכא ואין להניח דהיה מהא דלא חשיב עלים בפרק שני דמעילה (דף ט.) כי חשיב היינו דוקא ליפסל בטבול יום ובמחוסרי כפרה משום דלא שייך ביה פיגול לף בהולכה ובהקטרה דלא קרבן גמור הוא[ט]:

דאורייתא יש לו תוך מצרף.

הקשה הר"ר אלחנן

אמאי לא קאמר כגון שצברו בכלי חול דאורייתא כלי שרת מצרף ולא של חול דבעינן דומיא דקף ואע"פ שיש לו תוך וע"ש:

מנין לרביעי בקדש שהוא פסול.

פרש"י ולמ"ד דיו הני מעלות דרבנן ניהו ולא לחורייתא והאי דקאמר ולמדנו שלישי מן התורה מילתא בעלמא הוא ולא קאמר נמי מק"ו אלא מילתא בעלמא הוא ובפ"ק דפסחים (דף יט.) פי' רש"י גבי ההיא דר' יוסי ור' שמעון דאין משקה מטמא בחוכל ואין טומאה עושה כיולא בה היכי משכחן רביעי בקדש אלמא ודאי דרבנן הוא ומבעיא לאיה דמכילתין משיב גבי מעלות דרבנן בתרייתא ושקלה לר"י לר' חנין דאית ליה לירוף כלי לחורייתא ושקשיב ליה גבי מעלות דרבנן ור' יוחנן דאית ליה לירוף דרבנן הוא הא מוקי לה כר' עקיבא ור"ש שאין בקדש שלישי מחולין לחורייתא ות"ל רביעי בקדש ואע"ג דאין בקדש שלישי מחולין לחורייתא מ"מ רביעי בקדש נמי חולין לחורייתא דכיון דמשכחת לה בחולין שנגע בשני טמאים לחורייתא ה"נ משכחת לה בקדש שנגע בשלישי טמא ולא מלינו לאוקמי בשלישי טמא לחורייתא אלא בשלישי טמא מת הוא אבי הטומאה וטומאתו ז' דכתיב וכל אשר יגע על פני השדה בחלל חרב או במת או בעצם אדם או בקבר ישמא שבעת ימים והנוגע בו שמא טומאת ערב שנאמר וכל אשר יגע בו הטמא ישמא והנפש הנוגעת תטמא עד הערב. עוד קדשים הנוגעים בטמא השני שהוא טמא טומאת ערב נטמאו שנאמר והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל נמצא שלישי לקדש טמא מן התורה כמו שפירשנו. ורבינו מק"ו כדתניא מניין לרביעי בקדש שפסול ודין הוא ומה מחוסר כפורים שמותר בתרומה שנא' ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא. ותנן נמי העריב שמשו אוכל בתרומה פסול הוא זה המחוסר כפורים בקדשים כדתנן הביא כפרתו אוכל (בתרומה) [בקדשים] וכתיב וכפר עליה הכהן וטהרה מכלל שעד שלא הביאה כפרתה

בתרומה אמר רב שיזבי בחבורין שנו. פי' כגון שחיבר ידו לידו האחרת אבל אם לא חיבר היד הטמאה לטהורה לא. ומותיב אביי עלה יד נגובה מטמאה לחברתה לקדש וכו'. ואע"ג דלא פריק רב שיזבי כיון דא"ר יוחנן לא לא עסקינן דנגע בשני. מי לא מלינן למימר מינה דלפלוגי נגע בשני קאמר לא יאכל, דהא כל טמא כתיב, ומאי מיקרי טמא, דכתיב כל אשר במותו יטמא, והאי בשבר שלמים כתיב, דקדש ניגעו (סוטה שם).

מוסף רש"י

מעדותו. ע"י עדותו (פסחים יט.). **מנין לרביעי בקדש שהוא פסול.** ולא ממיכין טהור הוא כבתרומה (סוטה כט:). **ומה מחוסר כפורים.** בטומאות הלילות קרבן, כגון זב וזבה יולדת ומלוכרע (שם). **שמותר בתרומה.** כדילפינן ביממות פרק הערל (עד:) מקל"ו טבל ועלה שוכל במעשר, הערוב שמאו בתרומה, כלכתיב ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים (פסחים יח:). **פסול בקדש.** לאסור עליה התם מוכפר עליה הכהן ומכלל שהיה טמאה עד עכשיו (שם). **שלישי שפסול בתרומה.** לרבנן דפליגי אדר' עקיבא ונפקא לן בקל וחומר מטבול יום, ומה טבול יום לחומר בחולין לאסור בתרומה, שי שפסול בחולין אינו דין שיעשה שלישי בתרומה, בגמרא סוטה כפרק כשם שהמים בולקין (כט.) ובקודש דין הוא שיעשה כה רביעי מקל וחומר מממוסר כפורים (פסחים יח:). **אינו דין שיעשה רביעי לקדש.** ולא מימא דיו לבא מן הדין להיות כמדון וימא הכי שלישי שפסול בתרומה דין הוא שיהא פסול לקדש, דאם כן בטל ליה האי קל וחומר, דשלישי בקודש לא מיכעיא, דלא מיבעיא, דכי היכי דבתרומה מיימיה בקל וחומר מטבול יום, הכי נמי אמי קודש בהוא קל וחומר, אלא אפילו מן התורה למדנו שלישי בקדש מן התורה, הלכך אי אמרינן דיו מיפרך ליה מיפרך ק"ו לא אמרינן דיו (פסחים שם). **מי לא עסקינן דנגע בשני.** מי לא מלינן למימר מינה דלפלוגי נגע בשני קאמר לא יאכל, דהא כל טמא כתיב, ומאי מיקרי טמא, דכתיב כל אשר במותו יטמא, והאי בשבר שלמים כתיב, דקדש ניגעו (סוטה שם).

הגהות הב"ח

(ס) [מנחות כב.], ג) [פסחים יט.], ד) [פסחים יח.: סוטה כט.: [תוספתא פ"ג], ה) [ע' בעל המאור ועוד ממנה שם פי' הגון לכל הסוגיא זו], ו) [ע"ש ועיין רש"י פסחים יח.: ד"ה שלישי שפסול בתרומה], ז) [וקדפ"ל יא], ח) [ועי' תוספות מנחות כה. ד"ה יכולנא, ט) שיך נע"ב,

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] נמ' תמר נמי אמר ריש נקיש, ג"כ עי' בספר טוהר מזח מהתמר נמי:

הגהות הגר"ח

(ס) רש"י ד"ה שליש וכו' שי שפסול במעשר מינו דין שיעשה שליש בתרומה וכיון דשלישי פסול לתרומה דין הוא שיעשה רביעי בקדש: (ב) ד"ה דנגע בזבי וכו' בכל טמא אפילו בזבי והוה ליה בשר שלישי: (ג) ד"ה בחיבורין וכו' ולמ"ד לקמן פסול לפסול: (ד) ד"ה לי אמרת וכו' דאף על גב דנגובה:

מהרש"א

(ס) צריך לכלי הכלי מצרפו שא"צ לכלי אין כלי מצרפו ואתו רבנן וגזרו דאע"ג דאינו צריך לכלי כלי מצרפו תינח סלת קטורת ולבונה מאי איכא למימר אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה כגון שצברן על גבי קרטבלא דאורייתא יש לו תוך מצרף אין לו תוך אינו מצרף [ב]ואתו רבנן ותיקנו דאע"ג דאין לו תוך מצרף ופליגא דר' חנין אדר' חייא בר אבא [ג]דא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן [ד]מעדותו של רבי עקיבא נשנית משנה זו: [ה]הרביעי בקדש פסול: תניא א"ר יוסי [ו]מנין לרביעי בקדש שהוא פסול ודין הוא [ז]ומה מחוסר כפורים שמותר בתרומה פסול בקדש שלישי שפסול בתרומה אינו דין שיעשה רביעי לקדש ולמדנו שלישי לקדש מן התורה ורביעי בק"ו שלישי לקדש מן התורה [ח]מנין דכתיב [ט]והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל מי לא עסקינן דנגע בשני וקאמר רחמנא לא יאכל רביעי מקל וחומר הא דאמרן: [י]ובתרומה אם נטמאת כו': אמר רב שיזבי בחיבורין שנו אבל שלא בחיבורין לא איתיביה אביי יד נגובה מטמא חבירתה לטמא לקדש אבל לא לתרומה דברי רבי ר' יוסי ברבי יהודה אומר [יא]לפסול אבל לא לטמא אי אמרת בשלמא שלא בחיבורין היינו רבותיה דנגובה אלא אי אמרת בחיבורין אין שלא בחיבורין לא מאי רבותא דנגובה [יב]א] איתמר [יג]נמי אמר ריש לקיש לא שנו אלא ידו אבל

[ס] צריך לכלי הכלי מצרפו שא"צ לכלי אין כלי מצרפו ואתו רבנן וגזרו דאע"ג דאינו צריך לכלי כלי מצרפו תינח סלת קטורת ולבונה מאי איכא למימר אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה כגון שצברן על גבי קרטבלא דאורייתא יש לו תוך מצרף אין לו תוך אינו מצרף [ב]ואתו רבנן ותיקנו דאע"ג דאין לו תוך מצרף ופליגא דר' חנין אדר' חייא בר אבא [ג]דא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן [ד]מעדותו של רבי עקיבא נשנית משנה זו: [ה]הרביעי בקדש פסול: תניא א"ר יוסי [ו]מנין לרביעי בקדש שהוא פסול ודין הוא [ז]ומה מחוסר כפורים שמותר בתרומה פסול בקדש שלישי שפסול בתרומה אינו דין שיעשה רביעי לקדש ולמדנו שלישי לקדש מן התורה ורביעי בק"ו שלישי לקדש מן התורה [ח]מנין דכתיב [ט]והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל מי לא עסקינן דנגע בשני וקאמר רחמנא לא יאכל רביעי מקל וחומר הא דאמרן: [י]ובתרומה אם נטמאת כו': אמר רב שיזבי בחיבורין שנו אבל שלא בחיבורין לא איתיביה אביי יד נגובה מטמא חבירתה לטמא לקדש אבל לא לתרומה דברי רבי ר' יוסי ברבי יהודה אומר [יא]לפסול אבל לא לטמא אי אמרת בשלמא שלא בחיבורין היינו רבותיה דנגובה אלא אי אמרת בחיבורין אין שלא בחיבורין לא מאי רבותא דנגובה [יב]א] איתמר [יג]נמי אמר ריש לקיש לא שנו אלא ידו אבל

תורה אור השלם

1. וְהַבָּשָׂר אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל טָמֵא לֹא יֵאָכֵל בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף וְהַבָּשָׂר כָּל טָהוֹר יֹאכַל בָּשָׂר: ויקרא ז יט